

Ο περί Αρχαιοτήτων Νόμος (ΚΕΦ.31)

Ιστορικό Τροποποιήσεων

ΚΕΦ.31

48/1964

32/1973

92(I)/1995

4(I)/1996

33(I)/1997

ΑΝΑΚ.2331

120(I)/2005

41(I)/2006

103(I)/2012

200(I)/2014

Συνοπτικός τίτλος

1. Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Αρχαιοτήτων Νόμος.

Ερμηνεία

2.- Στο Νόμο αυτό-

"Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη" σημαίνει τη θαλάσσια ζώνη, η οποία έχει καθοριστεί δυνάμει του περί της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και Υφαλοκρηπίδας Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

"αρχαίο μνημείο" σημαίνει-

(α) οποιοδήποτε αντικείμενο, κτίριο ή χώρος που ορίζεται στον Πρώτο ή Δεύτερο Πίνακα του Νόμου αυτού.

(β) οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο, κτίριο ή χώρος σε σχέση με τα οποία το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εκδώσει Διάταγμα δυνάμει του άρθρου 6 του Νόμου αυτού,

και θα περιλαμβάνει οποιοδήποτε τμήμα της παρακείμενης γης η οποία δύναται να απαιτείται για το σκοπό περίφραξης, κάλυψης ή προφύλαξης του μνημείου από ζημιά, όπως επίσης τα μέσα πρόσβασης σε τέτοιο μνημείο.

"Αρχαιολογικό Μουσείο" σημαίνει το μουσείο που ιδρύεται δυνάμει του άρθρου 20.

"Ανιχνευτές Μετάλλων" (εφεξής "ανιχνευτές") σημαίνει τα όργανα εκείνα που έχουν τη δυνατότητα εντοπισμού ενός είδους ή περισσότερων ειδών μετάλλων στη γη, υπέδαφος, στο βυθό της θάλασσας ή στον πυθμένα ποταμών, λιμνών, ελών, ή σε οικοδομήματα·

"αρχαιότητα" σημαίνει κάθε αντικείμενο είτε κινητό είτε τμήμα ακίνητης ιδιοκτησίας, το οποίο αποτελεί έργο αρχιτεκτονικής, γλυπτικής, γραφικής, ζωγραφικής ή οποιασδήποτε γενικά τέχνης, το οποίο έχει με ανθρώπινη ενέργεια παραχθεί, λαξευθεί, γραφεί, ζωγραφισθεί ή γενικά κατασκευασθεί με οποιοδήποτε τρόπο και με οποιαδήποτε ύλη πριν από τα τελευταία εκατόν χρόνια και το οποίο βρέθηκε, ανακαλύφθηκε ή ανασκάφηκε στην Κύπρο, περιλαμβανομένων των θαλασσιών ζωνών της Κύπρου, και περιλαμβάνει κάθε τέτοιο αντικείμενο ή μέρος του το οποίο έχει προστεθεί, ανακατασκευασθεί, αναπροσαρμοσθεί ή υποκατασταθεί μεταγενέστερα:

Νοείται ότι για έργα εκκλησιαστικής ή λαϊκής τέχνης μεγάλης αρχαιολογικής ή καλλιτεχνικής ή ιστορικής σημασίας, αντί του χρονολογικού οροσήμου των εκατόν χρόνων, θα λογίζεται το έτος 1940 μ.Χ., ανεξάρτητα από τον τόπο κατασκευής ή προέλευσής τους·

"γη" περιλαμβάνει γη (με τα δικαιώματα βοσκής, και όλο το ύδωρ και δικαιώματα ύδατος, πάνω, από πάνω ή κάτω από τέτοια γη), κτίρια, δένδρα, δουλείες και ασυγκόμιστες σοδειές και περιλαμβάνει τη χωρική θάλασσα της Δημοκρατίας·

"Διευθυντής" σημαίνει το Διευθυντή Αρχαιοτήτων·

"ενάλια αρχαιότητα" σημαίνει αρχαιότητα η οποία βρέθηκε, ανακαλύφθηκε ή ανασκάφηκε εντός των θαλασσιών ζωνών της Κύπρου·

"Επαρχιακό Μουσείο" [Διαγράφηκε]·

"Ζώνη Προστασίας Ενάλιων Αρχαιοτήτων" σημαίνει τη ζώνη, η οποία ανακηρύσσεται με Διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, δυνάμει του άρθρου 18Γ του παρόντος Νόμου·

"θαλάσσιες ζώνες" σημαίνει τη χωρική θάλασσα, τη συνορεύουσα ζώνη, την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη και την Υφαλοκρηπίδα της Δημοκρατίας·

"ιδιοκτήτης" περιλαμβάνει-

(α) στην περίπτωση ιδιοκτησίας που τελεί στην κατοχή οποιασδήποτε Επισκοπής, Μοναστηρίου ή Εκκλησίας, τον Επίσκοπο της Επισκοπής, το διοικητικό συμβούλιο του μοναστηριού ή την εκάστοτε δεόντως συσταθείσα επιτροπή διαχείρισης της εκκλησίας, ανάλογα με την περίπτωση·

(β) στην περίπτωση ιδιοκτησίας που τελεί υπό την κατοχή οποιουδήποτε τεμένους, τεκκέ ή άλλου Μουσουλμανικού θρησκευτικού οργανισμού ή ιδρύματος, το Ανώτατο Συμβούλιο του Εβκάφ ή άλλο πρόσωπο το οποίο διαχειρίζεται τα εκάστοτε εμπιστεύματα των ιδίων, ανάλογα με την περίπτωση.

"Όργανα ανίχνευσης ή διασκόπησης προς διερεύνηση του υπεδάφους, του βυθού ή του πυθμένα" (εφεξής "όργανα") σημαίνει τα όργανα ή άλλες μέθοδοι των φυσικών επιστημών και της τεχνολογίας που επιτρέπουν τη μέτρηση των φυσικών παραμέτρων (ηλεκτρική αντίσταση, ηλεκτρική επιδεκτικότητα, πυκνότητα, θερμοκρασία κ.ά) και/ή τη διερεύνηση της γης, του υπεδάφους, του βυθού της θάλασσας ή του πυθμένα ποταμών και λιμνών, ιδιαίτερα για τον εντοπισμό αρχαιοτήτων, αρχαίων ερειπίων, αρχαιολογικών αποθέσεων, ναυαγίων ή οποιωνδήποτε άλλων μεταβολών που έχουν προκληθεί με ανθρώπινη παρέμβαση.

"συνορεύουσα ζώνη" σημαίνει τη θαλάσσια ζώνη, η οποία έχει κηρυχτεί δυνάμει του περί της Συνορεύουσας Ζώνης Νόμου του 2004, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

"Τοπικό Αρχαιολογικό και Εθνολογικό Μουσείο" σημαίνει το μουσείο που ιδρύεται δυνάμει του άρθρου 20.

"Τοπικό Μουσείο" [Διαγράφηκε].

"Υπουργός" σημαίνει τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων που ενεργεί συνήθως διά του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου αυτού και περιλαμβάνει κάθε άλλο δημόσιο υπάλληλο που υπηρετεί στο Υπουργείο του ο οποίος δεόντως εξουσιοδοτήθηκε από τον Υπουργό για το σκοπό αυτό.

"Υφαλοκρηπίδα" σημαίνει τη θαλάσσια ζώνη, η οποία έχει καθοριστεί δυνάμει του περί της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και Υφαλοκρηπίδας Νόμου του 2004, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

"χωρική θάλασσα" σημαίνει τη θαλάσσια ζώνη, η οποία έχει καθοριστεί δυνάμει του περί της Χωρικής Θάλασσας Νόμου του 1964, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

ΜΕΡΟΣ Ι ΓΕΝΙΚΑ

Κυριότητα σε αρχαιότητες

3. Τηρουμένων των διατάξεων του Νόμου αυτού, όλες οι αρχαιότητες που δεν ανακαλύφθηκαν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου αυτού σε ή πάνω από οποιαδήποτε γη θα αποτελούν ιδιοκτησία της Κυβέρνησης.

Αρχαιότητες που ανακαλύφθηκαν τυχαία από μη αδειούχα πρόσωπα να παραδίδονται στον κοινοτάρχη ή άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο

4.-(1) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο τυχαία ανακαλύπτει αρχαιότητα είτε μέσα ή πάνω από δική του γη ή γη ιδιοκτησίας άλλου προσώπου ή της Κυβέρνησης ή οποιαδήποτε άλλη γη, χωρίς να είναι κάτοχος άδειας εκσκαφής σύμφωνα με το άρθρο 14 του Νόμου αυτού αμέσως θα δώσει ειδοποίηση της εύρεσης του και αν είναι φορητή θα παραδώσει την αρχαιότητα στον κοινοτάρχη του πλησιέστερου χωριού ή στον πλησιέστερο Αστυνομικό σταθμό ή στον υπεύθυνο του Κυπριακού Μουσείου ή του πλησιέστερου Αρχαιολογικού Μουσείου και κατά τον ίδιο χρόνο επαρκώς θα δείξει ή περιγράψει τον τόπο που βρήκε αυτή:

Νοείται ότι η απόσπαση από τον τόπο της εύρεσης της αρχαιότητας για μεταφορά και παράδοση στις αρμόδιες αρχές δεν θα συνεπάγεται οποιαδήποτε παράνομη ανασκαφική ενέργεια αν η απόσπαση έγινε χωρίς περαιτέρω εκσκαφή και χωρίς βλάβη της αρχαιότητας και αυτή παραδόθηκε στις αρμόδιες αρχές ανέπαφη όπως βρέθηκε:

Νοείται περαιτέρω ότι ο Υπουργός έχει εξουσία, όσες φορές οι περιστάσεις θα δικαιολογούσαν αυτό, να χορηγήσει άδεια σε αυτόν που βρήκε να κατέχει την αρχαιότητα με τέτοιους όρους τους οποίους ο Υπουργός δύναται να ορίσει στη σχετική άδεια.

(2) Ο κοινοτάρχης ή άλλο πρόσωπο το οποίο εξουσιοδοτήθηκε να παραλάβει την αρχαιότητα θα δώσει στο πρόσωπο το οποίο την παραδίδει απόδειξη που περιέχει πλήρη περιγραφή κατά το δυνατό τέτοιας αρχαιότητας και θα αποστείλει διπλότυπο της απόδειξης στο Διευθυντή και, ενώ εκκρεμούν οι οδηγίες από αυτόν, θα διατηρήσει την αρχαιότητα υπό ασφαλή φύλαξη.

(3) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο παραλείπει να συμμορφωθεί με οποιεσδήποτε από τις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου αυτού είναι ένοχο αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις τριάντα χιλιάδες ευρώ (€30.000) ή και στις δύο αυτές ποινές, και οποιαδήποτε αρχαιότητα αναφορικά με την οποία το ποινικό αδίκημα έχει διαπραχτεί θα παραδοθεί στο Διευθυντή και ο ευρέτης δεν θα δικαιούται σε οποιαδήποτε αμοιβή για αυτό.

Διάθεση αρχαιοτήτων που ανακαλύφθηκαν τυχαία

5. Ο Διευθυντής με τη λήψη ειδοποίησης της ανακάλυψης αρχαιότητας όπως στο άρθρο 4 του Νόμου αυτού αναφέρεται θα εξετάσει κατά πόσο τέτοια αρχαιότητα θα έπρεπε να αποκτηθεί για το Κυπριακό Μουσείο ή για οποιοδήποτε άλλο Αρχαιολογικό Μουσείο και αν φανεί σε αυτόν ότι η αρχαιότητα έπρεπε να αποκτηθεί με αυτό τον τρόπο, θα πληρώσει στον ευρέτη, αν η ευρεθείσα αρχαιότητα είναι κινήτη, τέτοιο ποσό υπό τύπο φιλοδωρήματος το οποίο θα έκρινε ότι θα ήταν εύλογο υπό τις περιστάσεις.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ ΑΡΧΑΙΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

Εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο να ανακηρύσσει αρχαία μνημεία

6.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται, με σύσταση του Διευθυντή, από καιρό σε καιρό με Διάταγμα στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας-

(α) να ανακηρύσσει οποιοδήποτε αντικείμενο, κτίριο ή χώρο σε οποιαδήποτε γη τον οποίο αυτό θεωρεί ότι είναι δημόσιου συμφέροντος από απόψεως ιστορικού αρχιτεκτονικού, πατροπαράδοτου, καλλιτεχνικού ή αρχαιολογικού ενδιαφέροντος που είναι συνδεδεμένο με αυτό ότι αποτελεί αρχαίο μνημείο και κατά τον ίδιο χρόνο θα ανακηρύσσει κατά πόσο τέτοιο μνημείο θα προστεθεί στον Πρώτο ή το Δεύτερο Πίνακα του Νόμου αυτού, ανάλογα με την περίπτωση

(β) να ορίζει όπως οποιοδήποτε αρχαίο μνημείο που ορίζεται ή προστίθεται σε εκάτερο Πίνακα να μεταφερθεί στον άλλο Πίνακα του Νόμου αυτού.

(2) Κανένα αντικείμενο, κτίριο ή χώρος δεν θα ανακηρύσσεται ως αρχαίο μνημείο εκτός αν ο Διευθυντής δώσει γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της προτιθέμενης ανακήρυξης όχι λιγότερου από ένα μήνα πριν από την έκδοση του Διατάγματος, και οποιοδήποτε πρόσωπο του οποίου τα συμφέροντα δύναται να επηρεαστούν δυσμενώς από την προτιθέμενη ανακήρυξη δύναται, εντός της περιόδου του ενός μηνός που αναφέρθηκε πιο πάνω, να καταχωρήσει ένσταση για εξέταση από το Υπουργικό Συμβούλιο του οποίου η απόφαση για τούτο θα είναι τελική και ανέκκλητη.

Αρχαία μνημεία στον Πρώτο Πίνακα αποτελούν ιδιοκτησία της Κυβέρνησης

7. Τα αρχαία μνημεία που ορίζονται στον Πρώτο Πίνακα του Νόμου αυτού μαζί με τέτοια άλλα αρχαία μνημεία όπως δυνατόν από καιρό σε καιρό να προστεθούν σε αυτόν θα αποτελούν ιδιοκτησία της Κυβέρνησης.

Ιδιοκτήτης να μη μεταβάλλει το χαρακτήρα αρχαίων μνημείων χωρίς άδεια

8.-(1) Κανένα πρόσωπο το οποίο έχει ωφέλιμο συμφέρον σε οποιοδήποτε αρχαίο μνημείο που ορίζεται στο Δεύτερο Πίνακα του Νόμου αυτού, ή σε οποιοδήποτε άλλο αρχαίο μνημείο όπως δύναται από καιρό σε καιρό να προστεθεί σε αυτόν θα προβαίνει σε τέτοιες μεταβολές, προσθήκες ή επιδιορθώσεις που επηρεάζουν τον αρχιτεκτονικό χαρακτήρα του τέτοιου αρχαίου μνημείου ή κατεδάφιση αυτού, ή θα κόβει οποιοδήποτε δένδρο που φύεται εντός των ορίων του ίδιου ή θα προβεί σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια η οποία θα παρέβλαπτε ή θα κατέστρεφε την αρχαιολογική σημασία και στρωματογραφία του αρχαίου μνημείου παρά μόνο σύμφωνα με τους όρους γραπτής άδειας από το Διευθυντή που λήφθηκε προηγουμένως.

(2) Ο Διευθυντής δύναται, με την έγκριση του Υπουργού, να χορηγήσει σε οποιοδήποτε πρόσωπο που έχει συμφέρον σε οποιοδήποτε αρχαίο μνημείο στο οποίο το άρθρο αυτό εφαρμόζεται, τέτοιο ποσό όπως ο Διευθυντής δύναται να θεωρήσει σκόπιμο για το σκοπό βοήθειας τέτοιου προσώπου στη συντήρηση, διατήρηση ή αποκατάσταση τέτοιου μνημείου.

(3) Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει παράπονο αναφορικά με οποιοδήποτε όρο που επέβαλε ο Διευθυντής σε άδεια που εκδόθηκε δυνάμει του παρόντος άρθρου δύναται να υποβάλει μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία της κοινοποίησης σε αυτό της απόφασης του Διευθυντή, ιεραρχική προσφυγή στο Υπουργικό Συμβούλιο.

(4) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ενεργεί κατά παράβαση του εδαφίου (1) του άρθρου αυτού είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (€15.000) και ο Διευθυντής αποφασίζει τη διαδικασία και τον τρόπο αποκατάστασης στην πρότερη κατάσταση του αρχαίου μνημείου στο οποίο έχει διαπραχθεί το αδίκημα και τα έξοδα της αποκατάστασης θα καταβάλλονται και θα βαρύνουν το πρόσωπο το οποίο παραβίασε τις πρόνοιες του άρθρου αυτού.

Αποζημίωση για ιδιωτική ιδιοκτησία που ανακηρύσσεται ως αρχαίο μνημείο

9. Όπου οποιοδήποτε αντικείμενο, κτίριο ή χώρος ο οποίος ανήκει κατά κυριότητα σε ιδιώτη ανακηρύσσεται ως αρχαίο μνημείο και περιλαμβάνεται στον Πρώτο Πίνακα του Νόμου αυτού, ή όπου οποιοδήποτε αρχαίο μνημείο που ορίζεται στο Δεύτερο Πίνακα προστίθεται στον Πρώτο Πίνακα αποζημίωση θα καταβάλλεται στον ιδιοκτήτη κατά τον ίδιο τρόπο και σύμφωνα με τις διατάξεις του εκάστοτε σε ισχύ νόμου που αφορά την αναγκαστική απόκτηση γης για δημόσιους σκοπούς:

Νοείται ότι κατά τον υπολογισμό οποιασδήποτε αποζημίωσης που καταβάλλεται για τέτοιο μνημείο καμιά αναφορά δεν θα γίνει ως προς την ιστορική του, αρχιτεκτονική, παραδοσιακή, καλλιτεχνική ή αρχαιολογική αξία εκτός αν ο ιδιοκτήτης μπορεί να αποδείξει ότι αυτός πλήρωσε καλή τη πίστει ψηλότερη τιμή για το μνημείο.

Αδικήματα

10.-(1) Οποιοδήποτε πρόσωπο είτε έχει ωφέλιμο συμφέρον σε αυτό είτε όχι το οποίο-

(α) καταστρέφει, προκαλεί φθορά ή αλλοιώνει αρχαίο μνημείο ή αρχαιότητα.

(β) γράφει, σχεδιάζει, ή σκαλίζει οποιαδήποτε γραφή, σχέδιο ή μορφή σε αρχαίο μνημείο ή αρχαιότητα,

είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα σαράντα πέντε χιλιάδες ευρώ (€45.000) ή και στις δύο τις ποινές.

(2) Αν οποιοδήποτε ζώο βρίσκεται να εισέρχεται σε ή πάνω από οποιοδήποτε αρχαίο μνημείο το οποίο ορίζεται στον Πρώτο Πίνακα του Νόμου αυτού ή οποιοδήποτε άλλο αρχαίο μνημείο όπως δύναται, από καιρό σε καιρό να προστεθεί σε αυτόν δυνάμει των διατάξεων του Νόμου αυτού, από κοινού ο ιδιοκτήτης του ζώου και το πρόσωπο, αν υπάρχει, υπό την ευθύνη του οποίου αυτό τελούσε κατά το χρόνο της παράνομης εισόδου είναι ένοχοι ποινικού αδικήματος και υπόκεινται σε φυλάκιση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους εννέα (9) μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα τέσσερις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (€4.500) ή και στις δύο τις ποινές και το Δικαστήριο που εκδικάζει το ποινικό αδίκημα θα έχει επιπρόσθετα την εξουσία να επιδικάσει τέτοια αποζημίωση υπό μορφή αποζημιώσεων όπως το Δικαστήριο δύναται να θεωρήσει σκόπιμο, εντός των ορίων των εξουσιών του που αφορούν την επιδίκαση αποζημίωσης.

(3) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο τοποθετεί ή μεριμνά ώστε να τοποθετηθεί ή το οποίο αφήνει οποιαδήποτε απορρίμματα, σκύβαλα ή ακαθαρσίες σε ή πάνω σε οποιοδήποτε αρχαίο μνημείο που ορίζεται στον Πρώτο Πίνακα του Νόμου αυτού ή οποιοδήποτε άλλο αρχαίο μνημείο όπως δύναται από καιρό σε καιρό να προστεθεί σε αυτόν δυνάμει των διατάξεων του Νόμου αυτού, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους εννιά (9) μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα τέσσερις χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (€4.500) ή και στις δύο τις ποινές και το Δικαστήριο το οποίο εκδίκασε την υπόθεση μπορεί, επιπρόσθετα προς την ποινή που επέβαλε, να διατάξει το εν λόγω πρόσωπο να μετακινήσει με δικά του έξοδα

τα σκύβαλα, σκουπίδια ή ακαθαρσίες αναφορικά με τα οποία διαπράχθηκε το αδίκημα ή να καταβάλει στο Διευθυντή όλα τα έξοδα τα οποία υπέστη ή θα υποστεί για τη μετακίνηση τους.

(4) Κάθε πρόσωπο που κατέχει ανιχνευτές ή άλλα όργανα, χωρίς τη γραπτή άδεια του Διευθυντή του Τμήματος Αρχαιοτήτων ή και χρησιμοποιεί ή και φέρει ανιχνευτές ή άλλα όργανα, σε περιοχές εκτός από αυτές που καθορίζονται από τον Υπουργό με γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις τριάντα χιλιάδες ευρώ (€30.000) ή και στις δύο αυτές ποινές:

Νοείται ότι οι διατάξεις του εδαφίου αυτού δεν τυγχάνουν εφαρμογής -

(α) σε πρόσωπο που χρησιμοποιεί ανιχνευτή ή όργανο υπό την ιδιότητά του ως μέλους της Δημόσιας Υπηρεσίας ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή των δυνάμεων ασφαλείας ή των ενόπλων δυνάμεων της Κυπριακής Δημοκρατίας για την άσκηση των καθηκόντων του·

(β) σε πρόσωπο το οποίο χρησιμοποιεί ανιχνευτή ή όργανο για τους σκοπούς του επαγγέλματός του και στο χώρο όπου εξασκεί το επάγγελμα του. Το βάρος απόδειξης το έχει το εν λόγω πρόσωπο:

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Υπουργός καθορίζει με γνωστοποίησή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας τις περιοχές εντός των οποίων επιτρέπεται η χρήση ανιχνευτών ή άλλων οργάνων, αφού προηγουμένως λάβει υπόψη τις απόψεις του Τμήματος Αρχαιοτήτων και διαβουλευτεί με εκπροσώπους του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, του Συνδέσμου Κυπρίων Αρχαιολόγων και της Κυπριακής Εταιρείας Μεταλλικής Ανίχνευσης.

Εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο να ελέγχει την ανέγερση, κλπ., κτιρίων στη γειτονιά αρχαίων μνημείων

11.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σκοπό να εξασφαλίσει ότι τα κτίρια στη γειτονιά του αρχαίου μνημείου όσον αφορά το ύψος και το ρυθμό της αρχιτεκτονικής θα πρέπει να είναι σύμφωνα με το χαρακτήρα και τύπο τέτοιου μνημείου και ότι οι ομορφιές αυτού δύνανται να διατηρηθούν, δύνανται με γνωστοποίηση που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας να διατάξει όπως, εντός τέτοιας περιοχής όπως δυνατόν να καθορισθεί σε τέτοια γνωστοποίηση κανένα κτίριο δεν θα ανεγερθεί, ανοικοδομηθεί, επιδιορθωθεί ή κατεδαφισθεί και κανένα δένδρο δεν θα κοπεί και δεν θα τοποθετείται οποιαδήποτε διαφημιστική πινακίδα παρά σύμφωνα με τους όρους γραπτής άδειας που αποκτάται προηγουμένως από τον Διευθυντή του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, τις Πολεοδομικές Αρχές και τον Έπαρχο.

(2) Πριν από την έκδοση άδειας δυνάμει του άρθρου αυτού ο Έπαρχος θα ζητήσει από τον αιτητή να υποβάλει προς εξέταση από τον Έπαρχο και Διευθυντή τέτοια σχέδια, τεμάχια και σχεδιαγράμματα όπως σε αυτούς θα θεωρούνται σκόπιμο και ο Έπαρχος κατά τη χορήγηση ή όχι τέτοιας άδειας θα ενεργεί σε διαβούλευση με το Διευθυντή και σε περίπτωση διαφωνίας αυτών το θέμα θα αναφέρεται στον Υπουργό και Υπουργό Εσωτερικών για λήψη τελικής απόφασης. Σε οποιαδήποτε τέτοια άδεια δύνανται να τεθούν τέτοιοι όροι που αφορούν τη διατήρηση του χαρακτήρα και του τύπου του αρχαίου μνημείου όπως ήθελε οριστεί στην άδεια.

(3) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο δεν είναι ικανοποιημένο με οποιοδήποτε όρο που τέθηκε από τον Έπαρχο σε οποιαδήποτε άδεια που εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου αυτού δύναται, εντός ενός μηνός από την ημερομηνία της γνωστοποίησης της απόφασης του Επάρχου, να ασκήσει έφεση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

(4) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο-

(α) ανεγείρει, ανοικοδομεί, επιδιορθώνει ή κατεδαφίζει οποιοδήποτε κτίριο κατά παράβαση των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου αυτού

(β) κατά την ανέγερση, ανοικοδόμηση, επιδιόρθωση ή κατεδάφιση οποιοδήποτε κτιρίου παρεκκλίνει, από το εγκεκριμένο σχέδιο, τεμάχιο ή σχεδιάγραμμα,

είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (€15.000) και επιπρόσθετα προς τέτοια χρηματική ποινή το Δικαστήριο το οποίο εκδικάζει το ποινικό αδίκημα δύναται να διατάξει τέτοιο πρόσωπο να κατεδαφίσει ή ανοικοδομήσει σύμφωνα με τις οδηγίες του Επάρχου εντός τέτοιου χρονικού διαστήματος όπως δύναται να οριστεί στο διάταγμα οποιοδήποτε κτίριο σε σχέση με το οποίο το ποινικό αδίκημα έχει διαπραχθεί:

Νοείται ότι αν το πρόσωπο που καταδικάστηκε παραλείπει ή αμελεί να εκτελέσει το διάταγμα του Δικαστηρίου υπόκειται σε επιπρόσθετη χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα εφτακόσια πενήντα ευρώ (€750) ημερησίως κατά τη διάρκεια της οποίας η παράλειψη εξακολουθεί και ο Έπαρχος δύναται να μεριμνήσει ώστε το κτίριο να κατεδαφιστεί ή ανοικοδομηθεί κατά τέτοιο τρόπο όπως σε αυτόν δυνατόν να φανεί σκόπιμο και οι δαπάνες της ενέργειας αυτής θα ανακτηθούν από τον Έπαρχο από το πρόσωπο που καταδικάστηκε ως αστικό χρέος.

Εξουσία του Δικαστηρίου να διατάσσει αναστολή εργασιών

11Α.-(1) Το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκδικάζεται κατηγορία εναντίον προσώπου για αδίκημα που διέπραξε κατά παράβαση του εδαφίου (4) του άρθρου 8 ή του εδαφίου (4) του άρθρου 11, μπορεί κατόπιν ex parte αίτησης να διατάξει την αναστολή κάθε εργασίας αναφορικά με τη μετατροπή, προσθήκη, επισκευή, κατεδάφιση, ανέγερση ή ανοικοδόμηση μέχρι την τελική εκδίκαση της υπόθεσης αναφορικά με την οποία έχει προσαφθεί η κατηγορία.

(2) Η έκδοση του διατάγματος του Δικαστηρίου υπόκειται στις διατάξεις του περι Πολιτικής Δικονομίας Νόμου, των περί Δικαστηρίων Νόμων και των περι Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών.

(3) Αν οποιοδήποτε πρόσωπο κατά του οποίου εκδόθηκε διάταγμα δυνάμει του εδαφίου (1) παραλείπει ή αμελεί να συμμορφωθεί προς τούτο μέσα στο χρονικό διάστημα που καθορίζει ο Διευθυντής, μπορεί να εκτελείται το διάταγμα και τα έξοδα για την εκτέλεση θα καταβάλλονται από το πρόσωπο κατά του οποίου εκδόθηκε το διάταγμα και τα εν λόγω έξοδα θεωρούνται ως ποινή με την έννοια του περι Ποινικής Δικονομίας Νόμου.

(4) Κάθε πρόσωπο κατά του οποίου εκδόθηκε διάταγμα δυνάμει του εδαφίου (1) το οποίο αρνείται ή παραλείπει να συμμορφωθεί με αυτό, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση μέχρι εννιά (9) μήνες ή σε χρηματική ποινή μέχρι τριάντα χιλιάδες ευρώ (€30.000) ή και στις δύο ποινές.

Αναγκαστική απαλλοτρίωση γης κοντά σε αρχαίο μνημείο

12. Όταν το Υπουργικό Συμβούλιο ικανοποιηθεί ότι για να διατηρηθούν, συντηρηθούν οι ομορφιές του αρχαίου μνημείου είναι επιθυμητό όπως κανένα κτίριο μη ανεγερθεί πάνω σε οποιαδήποτε γη κοντά σε τέτοιο αρχαίο μνημείο ή όπως οποιοδήποτε κτίριο κοντά σε αυτό θα έπρεπε να κατεδαφιστεί, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να διατάξει όπως τέτοια γη ή κτίριο πρέπει να αποκτηθεί με την καταβολή τέτοιου ποσού υπό μορφή αποζημίωσης όπως δύναται να συμφωνηθεί για αυτό και σε περίπτωση παράβασης της συμφωνίας το ποσό της αποζημίωσης θα εκδικαστεί κατά τον ίδιο τρόπο και σύμφωνα με τον εκάστοτε σε ισχύ νόμο που αφορά την αναγκαστική κτήση ακίνητης ιδιοκτησίας:

Νοείται ότι κατά τον υπολογισμό οποιασδήποτε αποζημίωσης που πρέπει να καταβληθεί για τέτοια γη ή κτίριο δεν πρέπει να γίνει καμιά αναφορά ως προς οποιαδήποτε τεχνητή ύψωση στην τιμή αυτού που οφείλεται σε οποιοδήποτε κερδοσκοπικές συναλλαγές οι οποίες δυνατόν να έχουν διενεργηθεί σε σχέση με τέτοια γη ή κτίρια μετά την έναρξη της ισχύος του Νόμου αυτού.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ

Εξουσία στο Διευθυντή για ανασκαφές

13. Ο Διευθυντής δύναται να διεξάγει ανασκαφές για το σκοπό εύρεσης αρχαιοτήτων.

Άδεια για ανασκαφές

14.-(1) Κανένα πρόσωπο δεν θα ανασκάπτει ή μεριμνά ώστε να διενεργηθούν ανασκαφές είτε στη δική του γη ή σε άλλη γη για το σκοπό ανακάλυψης αρχαιοτήτων χωρίς έγγραφη άδεια που να αποκτήθηκε για το σκοπό αυτό πρώτα από το Διευθυντή σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου αυτού.

(2) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο-

(α) ανασκάπτει ή αποπειράται να ανασκάψει ή μεριμνά ώστε να διενεργηθούν ανασκαφές κατά παράβαση των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου αυτού

(β) εν γνώσει του ή έχοντας εύλογους λόγους να πιστεύει ότι οποιεσδήποτε αρχαιότητες έχουν ανασκαφεί κατά παράβαση του εδαφίου (1) του άρθρου αυτού, πωλεί, αφαιρεί ή εμπορεύεται τις ίδιες, είτε για δικό του λογαριασμό ή για λογαριασμό οποιουδήποτε άλλου προσώπου,

είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα σαράντα πέντε χιλιάδες ευρώ (€45.000) ή και στις δύο τις ποινές και οποιαδήποτε αρχαιότητα σε σχέση με την οποία ποινικό αδίκημα έχει διαπραχθεί θα παραδοθεί στο Διευθυντή και ο ευρέτης δεν θα δικαιούται σε οποιαδήποτε καταβολή για αυτό.

Προσόντα αιτητών για άδεια

15.-(1) Δεν θα χορηγείται άδεια ανασκαφής εκτός αν ο αιτητής ικανοποιήσει το Διευθυντή ότι-

(α) αυτός, με εκπαίδευση και πείρα είναι ικανός να διενεργεί ανασκαφές σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες επιστημονικές μεθόδους

(β) αυτός συστήθηκε από φημισμένο αρχαιολογικό οργανισμό ή ίδρυμα

(γ) έχει γίνει ικανοποιητική πρόνοια για την επιστημονική δημοσίευση των αποτελεσμάτων οποιασδήποτε προηγούμενης ανασκαφής στην οποία ήταν απασχολημένος ο Αιτητής

(δ) αυτός, ή το πρόσωπο, οργανισμός ή ίδρυμα εκ μέρους του οποίου αυτός ενεργεί είναι έτοιμο να επενδύσει στις προτιθέμενες ανασκαφές χρηματικό ποσό το οποίο κατά τη γνώμη του Διευθυντή είναι αρκετό για να επιφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα.

(ε) οι σκοπούμενες ανασκαφές δεν θα προκαλέσουν οποιαδήποτε ζημιά ή ενόχληση στους κατοίκους της περιοχής όπου σκοπεύεται να διενεργηθούν ανασκαφές ή σε οποιαδήποτε περιοχή που είναι αφιερωμένη σε θρησκεία, ή σε οποιοδήποτε κοιμητήριο, σχολείο, αυλάκι, αρδευτικό έργο ή δημόσια οδό, ή ότι αν τέτοια ζημιά ενδέχεται να προκληθεί, επαρκής πρόνοια έχει γίνει για την καταβολή αποζημίωσης για αυτό.

Όροι άδειας

16.-(1) Κάθε άδεια ανασκαφής θα αναφέρει το χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του οποίου αυτή θα παραμένει σε ισχύ το οποίο χρονικό διάστημα δεν θα υπερβαίνει τα δύο έτη, και κάθε τέτοια άδεια θα θεωρείται ότι υπόκειται στους ακόλουθους όρους:

(α) Αν η γη εντός της οποίας η άδεια χορηγήθηκε είναι ιδιωτική ιδιοκτησία, ο κάτοχος της άδειας ή το πρόσωπο, οργανισμός ή ίδρυμα για λογαριασμό του οποίου αυτός ενεργεί θα συμφωνήσει με τον ιδιοκτήτη ως προς τους όρους βάσει των οποίων αυτός δύναται να εισέρχεται στη γη για σκοπούς ανασκαφής:

Νοείται ότι αν κατά τη γνώμη του Υπουργικού Συμβουλίου οι διαπραγματεύσεις για συμφωνία βάσει εύλογων όρων έχουν αποτύχει, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται για λογαριασμό και με έξοδα του κατόχου της άδειας ή του προσώπου, οργανισμού ή ιδρύματος για λογαριασμό του οποίου αυτός ενεργεί να αποκτήσει τη γη εξ ολοκλήρου ή μερικώς σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17

(β) ο κάτοχος της άδειας θα λάβει όλα τα εύλογα μέτρα για την προστασία των αρχαιοτήτων που βρέθηκαν από αυτόν και θα τηρεί λεπτομερές ημερολόγιο και σχέδια της διενεργούμενης ανασκαφής και θα είναι υπόχρεος σε λήψη φωτογραφιών.

(γ) Όλα τα αρχαιολογικά ευρήματα τα οποία κάτοχος άδειας ή πρόσωπο, οργανισμός ή ίδρυμα για λογαριασμό του οποίου ενεργεί, δύναται να βρει, καθ' όλη τη διάρκεια των ανασκαφών, θα περιέρχονται αυτόματα στην κατοχή του

Κυπριακού Μουσείου μαζί με τα πρωτότυπα των ημερολογίων, των σχεδίων και των αρνητικών των φωτογραφιών χωρίς οποιαδήποτε πληρωμή:

Νοείται ότι μετά από προηγούμενη επισκόπηση των επιτελούμενων προόδων στις ανασκαφές που διενεργήθηκαν από τον κάτοχο της άδειας ή το πρόσωπο, οργανισμό ή ίδρυμα, για λογαριασμό του οποίου ενεργεί, ο Διευθυντής δύναται να απαιτήσει όπως ορισμένο μέρος ή μέρη του γενικού αρχαιολογικού τόπου (οικισμού, πόλης, κοιμητηρίου) στον οποίο βρίσκονται τα εδάφη αναφορικά με τα οποία εκδόθηκε η άδεια, διαφυλαχθούν για μελλοντικές ανασκαφές. Ο Διευθυντής δύναται να συμβουλευθεί τον κάτοχο της άδειας ή το πρόσωπο, οργανισμό ή ίδρυμα για λογαριασμό του οποίου ενεργεί, για την έκταση και επιστημονική επάρκεια του μέρους ή μερών που διαφυλάχθηκαν με αυτόν τον τρόπο

(δ) ο κάτοχος της άδειας θα παράσχει σχέδια και φωτογραφίες των ανασκαφών του στο Διευθυντή, και όταν του ζητηθεί από το Διευθυντή θα εφοδιάσει αυτόν με καταλόγους όλων των αρχαιοτήτων που βρέθηκαν και οποιαδήποτε επιπρόσθετη πληροφορία που αφορά αυτά την οποία ο Διευθυντής δύναται να ζητήσει

(ε) ο κάτοχος της άδειας ή το πρόσωπο, οργανισμός ή ίδρυμα για λογαριασμό του οποίου αυτός ενεργεί θα προμηθεύσει το Διευθυντή με δύο αντίγραφα οποιωνδήποτε προκαταρκτικών αναφορών που αφορούν τις ανασκαφές του

(στ) ο κάτοχος της άδειας ή το πρόσωπο, οργανισμός ή ίδρυμα για λογαριασμό του οποίου αυτός ενεργεί θα δημοσιεύσει εντός της χρονικής περιόδου των δύο ετών μετά τη συμπλήρωση των ανασκαφών του (εκτός αν το χρονικό διάστημα αυτό παραταθεί από το Διευθυντή) επαρκή επιστημονική αναφορά επί των αποτελεσμάτων των ανασκαφών του και θα εφοδιάσει το Διευθυντή με δύο αντίγραφα τέτοιας αναφοράς και οποιωνδήποτε άλλων δημοσιεύσεων που αφορούν αυτά

(ζ) σε περίπτωση παράβασης οποιουδήποτε από τους όρους βάσει των οποίων η άδεια εκδόθηκε, ο Διευθυντής, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου δύναται να αναστείλει ή ακυρώσει τέτοια άδεια, και όταν η άδεια ακυρωθεί ο κάτοχος της άδειας ή το πρόσωπο, οργανισμός ή ίδρυμα για λογαριασμό του οποίου αυτός ενεργεί θα απωλέσει την αξίωση του σε οποιοδήποτε μέρος των αρχαιοτήτων που ανασκάφτηκαν από αυτό

(η) σε περίπτωση ακύρωσης της άδειας ή παράλειψης του κατόχου της άδειας ή του προσώπου, οργανισμού ή ιδρύματος για λογαριασμό του οποίου αυτός ενεργεί, να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του όρου (στ), ο Διευθυντής θα δικαιούται να δημοσιεύει αναφορά για τα αποτελέσματα των ανασκαφών και για το σκοπό αυτό δύναται να χρησιμοποιεί οποιεσδήποτε αναφορές που εφοδιάστηκαν από τον κάτοχο της άδειας

(θ) οποιουσδήποτε άλλους όρους τους οποίους το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται με Κανονισμούς από καιρό σε καιρό να καθορίζει.

(2) Με την εκπνοή του χρονικού διαστήματος για το οποίο εκδίδεται η άδεια ο Διευθυντής δύναται να ανανεώσει τέτοια άδεια για επιπρόσθετη χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο έτη, είτε βάσει των ίδιων όρων ή βάσει τέτοιων άλλων όρων όπως αυτός δύναται να θεωρήσει σκόπιμο.

Αναγκαστική απαλλοτρίωση γης για ανασκαφές

17. Όταν ο Διευθυντής αποφασίζει τη διενέργεια ανασκαφών ή το Υπουργικό Συμβούλιο διαφορετικά πείθεται είτε κατά αυτή, ή μετά από αυτή, ότι επιβάλλεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση οποιασδήποτε γης για τους σκοπούς των τέτοιων ανασκαφών, η τέτοια απαλλοτρίωση διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Αναγκαστικής Απαλλοτρίωσης Νόμου του 1962.

Έλεγχος επί αρχαιοτήτων, κλπ. που ανακαλύφθηκαν κατά τη διάρκεια ανασκαφών

18.-(1) Τηρουμένης της γραπτής άδειας του Διευθυντή, κανένα πρόσωπο, κατά τη διάρκεια οποιωνδήποτε ανασκαφών, θα καταστρέφει, προκαλεί ζημιά, μετακινεί ή αποκρύπτει οποιεσδήποτε αρχαιότητες ή οποιαδήποτε ανθρώπινα, ζωικά ή άλλα κατάλοιπα που βρέθηκαν κατά τη διάρκεια τέτοιων ανασκαφών.

(2) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ενεργεί κατά παράβαση οποιασδήποτε από τις διατάξεις του εδαφίου (1) του άρθρου αυτού είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα τριάντα χιλιάδες ευρώ (€30.000) ή και δύο τις ποινές.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ ΚΑΙ/Η ΤΗΣ ΥΦΑΛΟΚΡΗΠΙΔΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Κυριότητα σε αρχαιότητες στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη και/ή στην Υφαλοκρηπίδα

18Α.-Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου, όλες οι αρχαιότητες οι οποίες βρίσκονται εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και/ή της Υφαλοκρηπίδας της Δημοκρατίας, είτε έχουν ανακαλυφθεί είτε δεν

ανακαλύφθηκαν κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του Νόμου αυτού, αποτελούν ιδιοκτησία της Κυβέρνησης.

Αρχαιότητες που ανακαλύφθηκαν εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και/ή της Υφαλοκρηπίδας

18B.-(1) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο ανακαλύπτει αρχαιότητες εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και/ή της Υφαλοκρηπίδας της Δημοκρατίας, χωρίς να κατέχει άδεια δυνάμει του παρόντος Μέρους, υποχρεούται να ειδοποιήσει άμεσα το Διευθυντή σχετικά με την ανεύρεσή τους και να παρέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες που κατέχει σχετικά με τις αρχαιότητες, περιλαμβανομένων των γεωγραφικών συντεταγμένων της τοποθεσίας όπου ευρίσκονται οι αρχαιότητες:

Νοείται ότι απαγορεύεται η αφαίρεση των αρχαιοτήτων ή, άλλως πως, παρέμβαση στις αρχαιότητες, χωρίς την προηγούμενη εξασφάλιση άδειας από το Διευθυντή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους.

(2) Παράβαση των διατάξεων του εδαφίου (1) από οποιοδήποτε πρόσωπο αποτελεί αδίκημα και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες ευρώ (€100.000) ή σε ποινή φυλάκισης για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια ή και στις δύο αυτές ποινές.

Ζώνη Προστασίας Ενάλιων Αρχαιοτήτων

18Γ.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο, με σύσταση του Διευθυντή, δύναται, με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να ανακηρύξει οποιαδήποτε περιοχή εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και/ή της Υφαλοκρηπίδας της Δημοκρατίας ως Ζώνη Προστασίας Ενάλιων Αρχαιοτήτων, σε περίπτωση κατά την οποία στην περιοχή αυτή βρίσκονται ή πιθανόν να βρίσκονται αρχαιότητες, οι οποίες λόγω της ιστορικής, αρχαιολογικής ή καλλιτεχνικής σημασίας τους, θα πρέπει να προστατευθούν.

(2) Εντός καθορισμένης δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) Ζώνης Προστασίας Ενάλιων Αρχαιοτήτων απαγορεύεται -

(α) η κατασκευή οποιασδήποτε εγκατάστασης, τεχνητής νήσου ή άλλου κατασκευάσματος·

(β) η αγκυροβόληση πλοίων·

(γ) η διενέργεια αλιευτικών ή καταδυτικών δραστηριοτήτων, οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν ζημιά ή άλλου είδους παρέμβαση σε αρχαιότητες·

(δ) η γεώτρηση, η χρήση εκρηκτικών ή η εισαγωγή επιβλαβών ουσιών στο θαλάσσιο περιβάλλον·

(ε) η οποιαδήποτε ενέργεια η οποία ενδέχεται να προκαλέσει ζημιά ή άλλου είδους παρέμβαση σε αρχαιότητες.

(3) Οποιοσδήποτε παρεμβαίνει ή με οποιοδήποτε τρόπο προκαλεί ζημιά σε αρχαιότητες εντός της Ζώνης Προστασίας Ενάλιων Αρχαιοτήτων είναι ένοχος αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε χρηματική ποινή η οποία δεν υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων ευρώ (€100.000) ή σε ποινή φυλάκισης η οποία δεν υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια ή και στις δύο αυτές ποινές.

Άδεια για επισκόπηση ή για ανασκαφή

18Δ.–(1) Ουδείς δύναται να διενεργεί επισκοπήσεις για εξεύρεση αρχαιοτήτων ή να ανασκάπτει ή να μεριμνά ώστε να διενεργηθούν επισκοπήσεις για εξεύρεση αρχαιοτήτων ή ανασκαφές εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και/ή της Υφαλοκρηπίδας της Δημοκρατίας, χωρίς έγγραφη άδεια, που χορηγείται κατόπιν αιτήσεως, από το Διευθυντή.

(2) Αίτηση για διενέργεια επισκόπησης για εξεύρεση αρχαιοτήτων ή ανασκαφής ή προώθηση διενέργειας επισκόπησης για εξεύρεση αρχαιοτήτων ή ανασκαφής εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης και/ή της Υφαλοκρηπίδας της Δημοκρατίας υποβάλλεται στο Διευθυντή, τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν από την προτεινόμενη ημερομηνία έναρξης των επισκοπήσεων ή των ανασκαφών.

(3) Ο Διευθυντής εκδίδει άδεια για διεξαγωγή επισκόπησης για την εξεύρεση αρχαιοτήτων ή ανασκαφή, αφού συμβουλευτεί τις εμπλεκόμενες κρατικές υπηρεσίες, οι οποίες έχουν αρμοδιότητα στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη και στην Υφαλοκρηπίδα της Δημοκρατίας, και αφού ικανοποιηθεί ότι–

(α) ο αιτητής κατέχει την απαραίτητη εκπαίδευση και πείρα και είναι ικανός να διενεργεί επισκοπήσεις ή ανασκαφές σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες επιστημονικές μεθόδους·

(β) ο αιτητής συστήθηκε από έγκριτο επιστημονικό αρχαιολογικό οργανισμό ή ίδρυμα·

(γ) έχει ληφθεί ικανοποιητική πρόνοια για την επιστημονική δημοσίευση των αποτελεσμάτων οποιασδήποτε προηγούμενης επισκόπησης ή ανασκαφής που διενεργήθηκε από τον αιτητή·

(δ) ο αιτητής ή το πρόσωπο, ο οργανισμός ή το ίδρυμα εκ μέρους του οποίου ενεργεί ο αιτητής είναι έτοιμο να επενδύσει στις προτιθέμενες εργασίες επισκόπησης ή ανασκαφές χρηματικό ποσό το οποίο, κατά τη γνώμη του Διευθυντή, είναι αρκετό για να επιφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα·

(ε) οι σκοπούμενες εργασίες επισκόπησης ή ανασκαφές δεν θα προκαλέσουν οποιαδήποτε ζημιά στο θαλάσσιο περιβάλλον ή δεν θα επηρεάσουν την εξερεύνηση και εκμετάλλευση από τη Δημοκρατία των φυσικών της πόρων, ζώντων ή μη·

(4) Ο Διευθυντής, κατά τη χορήγηση της σχετικής άδειας, δύναται να επιβάλει όρους και προϋποθέσεις για τη διενέργεια επισκόπησης για την εξεύρεση αρχαιοτήτων και/ή ανασκαφών, που δύναται να αναφέρονται στα ακόλουθα:

(α) στη διάρκεια της άδειας·

(β) στα πρόσωπα τα οποία εξουσιοδοτούνται να εκτελέσουν την επισκόπηση ή τις ανασκαφές·

(γ) στα γεωγραφικά όρια εντός των οποίων θα εκτελούνται η επισκόπηση ή οι ανασκαφές·

(δ) στα μέτρα που θα ληφθούν για την προστασία των αρχαιοτήτων που θα ανευρεθούν και στην τήρηση λεπτομερούς ημερολογίου και αποτύπωσης των διενεργούμενων επισκοπήσεων ή ανασκαφών και η υποχρεωτική λήψη φωτογραφιών ή άλλης παρόμοιας απεικόνισης·

(ε) στα μέτρα που θα ληφθούν για να αποφευχθεί ή να μειωθεί η παρέμβαση στην εξερεύνηση και εκμετάλλευση από τη Δημοκρατία των φυσικών της πόρων, στην αλιεία ή σε άλλες θαλάσσιες δραστηριότητες·

(στ) στα μέτρα για αποφυγή, μείωση και έλεγχο ρύπανσης του περιβάλλοντος·

(ζ) στη δημοσίευση επαρκούς επιστημονικής αναφοράς επί των αποτελεσμάτων της επισκόπησης ή των ανασκαφών·

(η) στη λειτουργία συστήματος AIS ή άλλου συστήματος, το οποίο να εκπέμπει πλήρη και ορθά στοιχεία του πλοίου το οποίο θα διενεργεί τις εργασίες επισκόπησης ή των ανασκαφών, για σκοπούς παρακολούθησης από τις αρχές της Δημοκρατίας·

(5) Όλες οι αρχαιότητες οι οποίες ανευρίσκονται, παραδίδονται στο Διευθυντή μαζί με τα πρωτότυπα των ημερολογίων, των αποτυπώσεων και των φωτογραφιών.

(6) Η ανέλκυση ναυαγίου που συνιστά αρχαιότητα απαγορεύεται, εκτός εάν εξασφαλιστεί προηγουμένως ειδική άδεια για το σκοπό αυτό από το Διευθυντή.

(7) Το πρόσωπο προς το οποίο εκδίδεται άδεια δυνάμει των εδαφίων (1) ή (6) υποχρεούται να συμμορφώνεται με οποιαδήποτε απαίτηση των αρχών της Δημοκρατίας για επιθεώρηση της επισκόπησης ή των ανασκαφών αρχαιοτήτων ή της ανέλκυσης ναυαγίου και για έλεγχο αναφορικά με την τήρηση των όρων και προϋποθέσεων της εκδοθείσας άδειας.

(8) Το πρόσωπο προς το οποίο εκδίδεται άδεια δυνάμει των εδαφίων (1) ή (6) υποχρεούται να ενημερώνει καθημερινώς τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας σχετικά με τη θέση του πλοίου μέσω του οποίου διενεργεί επισκόπηση ή ανασκαφή αρχαιοτήτων ή της ανέλκυσης ναυαγίου και υποχρεούται να απευθύνεται στην αρμόδια αρχή, με σκοπό την έκδοση αγγελίας προς ναυτιλλομένους και να συμμορφώνεται με όλες τις αγγελίες προς ναυτιλλομένους που εκδίδει η Δημοκρατία.

(9) Η διενέργεια επισκόπησης για την εξεύρεση αρχαιοτήτων ή ανασκαφών δεν πρέπει να εμποδίζει καθιερωμένες οδούς ναυσιπλοΐας.

(10) Παράβαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου ή των όρων και προϋποθέσεων της εκδοθείσας άδειας από οποιοδήποτε πρόσωπο αποτελεί αδίκημα και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα εκατό χιλιάδες ευρώ (€100.000) ή σε ποινή φυλάκισης για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια ή και στις δύο αυτές ποινές.

ΜΕΡΟΣ IV ΜΟΥΣΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Αρχαιότητες κλπ., να κατέχονται για το όφελος των κατοίκων της Δημοκρατίας

19. Όλες οι αρχαιότητες και αντικείμενα τέχνης τα οποία τώρα περιλαμβάνονται στο Κυπριακό Μουσείο στη Λευκωσία και όλες οι αρχαιότητες οι οποίες δύνανται στο εξής να αποκτηθούν από την Κυβέρνηση δυνάμει των διατάξεων του Νόμου αυτού, θα κατέχονται από την Κυβέρνηση για το όφελος των κατοίκων της Δημοκρατίας.

Αρχαιολογικά Μουσεία

20. Επιπρόσθετα από το Κυπριακό Μουσείο στη Λευκωσία, το Αρχαιολογικό Μουσείο της Επαρχίας Αμμοχώστου, το Αρχαιολογικό Μουσείο της Επαρχίας Λάρνακας, το Αρχαιολογικό Μουσείο της Επαρχίας Λεμεσού και το Αρχαιολογικό Μουσείο Επαρχίας Πάφου, το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εγκαθιδρύσει Αρχαιολογικά Μουσεία σε οποιαδήποτε επαρχία στη Δημοκρατία ή άλλα Τοπικά Αρχαιολογικά και Εθνολογικά Μουσεία σε οποιοδήποτε τόπο στη Δημοκρατία.

Έλεγχος και διεύθυνση Μουσείων

21. Το Κυπριακό Μουσείο και όλα τα Αρχαιολογικά Μουσεία ή Τοπικά Αρχαιολογικά και Εθνολογικά Μουσεία που εγκαθιδρύθηκαν δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 20 του Νόμου αυτού θα τελούν υπό τον έλεγχο και τη διεύθυνση του Διευθυντή.

Συμβουλευτικό Συμβούλιο Αρχαιοτήτων

22.-(1) Θα εγκαθιδρυθεί Συμβούλιο που θα καλείται "Συμβουλευτικό Συμβούλιο Αρχαιοτήτων" το οποίο θα αποτελείται από το Διευθυντή ως Πρόεδρο και τέτοια πρόσωπα που δεν υπερβαίνουν τα εννέα όπως το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να ορίσει επιπρόσθετα από τον Πρόεδρο.

(2) Κάθε μέλος του Συμβουλίου άλλο από τον Πρόεδρο θα υπηρετεί για χρονική περίοδο τριών ετών από την ημερομηνία του διορισμού του.

(3) Το Συμβούλιο θα συνέρχεται σε τέτοιο τόπο και χρόνο όπως ο Πρόεδρος δύναται να ορίσει νοουμένου ότι η συνεδρίαση θα συγκροτείται τουλάχιστο μια φορά κάθε έξι μήνες.

(4) Το Συμβούλιο θα εξετάζει, και συμβουλεύει για θέματα που αφορούν ή που σχετίζονται με αρχαία μνημεία και αρχαιότητες.

Επαρχιακές Επιτροπές Αρχαιοτήτων

23.-(1) Θα εγκαθιδρυθεί σε κάθε επαρχία Επαρχιακή Επιτροπή Αρχαιοτήτων που αποτελείται από τον Έπαρχο της Επαρχίας ως Πρόεδρο και από τέτοια άλλα πρόσωπα που δεν υπερβαίνουν τα επτά όπως δυνατόν να διορισθώσι από το Υπουργικό Συμβούλιο :

Νοείται ότι το Συμβουλευτικό Συμβούλιο Αρχαιοτήτων θα είναι η Επαρχιακή Επιτροπή Αρχαιοτήτων για την Επαρχία Λευκωσίας.

(2) Κάθε μέλος τέτοιας Επιτροπής άλλο από τον Έπαρχο θα υπηρετεί για χρονικό διάστημα τριών ετών από την ημερομηνία του διορισμού του.

(3) Η Επιτροπή θα συνέρχεται σε τέτοιο τόπο και χρόνο όπως ο Πρόεδρος δυνατόν να ορίσει νοουμένου ότι η συνέλευση θα συγκροτείται τουλάχιστο μία φορά κάθε έξι μήνες.

(4) Η Επιτροπή θα εξετάζει, μελετά και συμβουλεύει για θέματα που αφορούν ή που σχετίζονται με αρχαία μνημεία και αρχαιότητες που βρέθηκαν εντός της επαρχίας και δύναται να προβαίνει σε τέτοια αναφορά για τούτο στο Διευθυντή όπως κρίνει σκόπιμο.

ΜΕΡΟΣ V ΕΝΟΙΚΙΟΣΤΑΣΙΟ

Εξαιρέση των αρχαίων μνημείων Δεύτερου Πίνακα από τους περι Ενοικιοστασίου Νόμους

23Α. Οι περί Ενοικιοστασίου Νόμοι, με εξαίρεση μόνο τις διατάξεις που αφορούν την έξωση ενοικιαστή από κατάσταση, δεν εφαρμόζονται σε αρχαίο μνημείο που αναγράφεται στο Δεύτερο Πίνακα αναφορικά με το οποίο ο Διευθυντής πιστοποιεί ότι εκτελέστηκαν όλα τα αναγκαία για τη συντήρηση του έργα ή ότι δε χρειάζεται οποιαδήποτε συντήρηση.

Έξωση από και ανάληψη κατοχής αρχαίου μνημείου Δεύτερου Πίνακα

23Β.-(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις των περί Ενοικιοστασίου Νόμων, το Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων εκδίδει απόφαση ή διάταγμα για την ανάκτηση της κατοχής αρχαίου μνημείου που αναγράφεται στο Δεύτερο Πίνακα και για την έξωση από αυτή θέσμιου ενοικιαστή, σε περίπτωση που ο Διευθυντής πιστοποιεί ότι η ανάκτηση της κατοχής του απαιτείται για την εκτέλεση των έργων συντήρησης του.

(2) Οι πρόνοιες του άρθρου 14 των περί Ενοικιοστασίου Νόμων, με εξαίρεση την πρόνοια για την πληρωμή δίκαιου ενοικίου, εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που εκδίδεται απόφαση ή διάταγμα για την ανάκτηση κατοχής δυνάμει των προνοιών του εδαφίου (1) ανωτέρω, τηρουμένων των αναλογιών.

(3) Το ενοίκιο της νέας ενοικιάσεως θα καθορίζεται από το Δικαστήριο, αν δεν υπάρξει ομοφωνία μεταξύ των μερών. Το ενοίκιο θα είναι το τρέχον ενοίκιο της

ελεύθερης αγοράς, ή όπου το Δικαστήριο κρίνει τούτο απόλυτα αναγκαίο, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική κατάσταση του ενοικιαστή και το ύψος της διαφοράς μεταξύ του τρέχοντος και του προ της εξώσεως πληρωνόμενου ενοικίου, θα δύναται να καθορίζει χαμηλότερο ενοίκιο το οποίο όμως σε καμιά περίπτωση δε θα είναι χαμηλότερο από ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατόν (75%) του τρέχοντος ενοικίου.

ΜΕΡΟΣ VI ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ

Έκπτωση από το φορολογητέο εισόδημα

23Γ.-(1) Για την εξεύρεση του φορολογητέου εισοδήματος του ιδιοκτήτη αρχαίου μνημείου που αναγράφεται στο Δεύτερο Πίνακα θα αφαιρούνται όλες οι δαπάνες τις οποίες αυτός υπέστη εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά για τη συντήρηση του μνημείου, αν ο Διευθυντής πιστοποιεί ότι οι δαπάνες έγιναν για τη συμπλήρωση των έργων συντήρησης του μνημείου ή ότι αυτό δε χρειάζεται συντήρηση.

(2) Δε χορηγείται, δυνάμει του εδαφίου (1), έκπτωση στην έκταση που το ποσό των δαπανών υπερβαίνει το ποσό που ορίζει το Υπουργικό Συμβούλιο με Διάταγμα του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για κάθε τετραγωνικό μέτρο εμβαδού του μνημείου.

Απαλλαγή από τη φορολογία του εισοδήματος των εισοδημάτων από αρχαίο μνημείο Δεύτερου Πίνακα

23Δ. Επιπρόσθετα από τα εισοδήματα που αναφέρονται στο άρθρο 8 των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων, απαλλάσσονται από το φόρο τα εισοδήματα που πέρχονται από την ενοικίαση αρχαίου μνημείου που αναγράφεται στο Δεύτερο Πίνακα αν ο Διευθυντής πιστοποιεί ότι έγιναν όλα τα αναγκαία έργα για τη συντήρηση του μνημείου ή ότι αυτό δε χρειάζεται συντήρηση.

Απαλλαγή από τέλη και δικαιώματα μεταβίβασης

23Ε. Όλα τα τέλη και δικαιώματα που επιβάλλονται κατά το χρόνο της δήλωσης μεταβίβασης αρχαίου μνημείου που αναγράφεται στο Δεύτερο Πίνακα, με βάση τον περί Κτηματολογικού και Χωρομετρικού Τμήματος (Τέλη και Δικαιώματα) Νόμο, θα επιστρέφονται στο πρόσωπο προς το οποίο έγινε η μεταβίβαση, αν μέσα σε τέσσερα χρόνια από την ημερομηνία της δήλωσης μεταβίβασης το πρόσωπο αυτό παρουσιάσει στο Διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και

Χωρομετρίας πιστοποιητικό του Διευθυντή ότι συμπλήρωσε τα έργα συντήρησης του μνημείου ή ότι δε χρειάζεται συντήρηση.

Απαλλαγή από τη φορολογία ακίνητης ιδιοκτησίας

23ΣΤ. Δεν επιβάλλεται ή δεν εισπράττεται φόρος δυνάμει των περί Φορολογίας Ακίνητης Ιδιοκτησίας Νόμων σε αρχαίο μνημείο που αναγράφεται στο Δεύτερο Πίνακα, αν ο ιδιοκτήτης της παρουσιάζει στο Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων πιστοποιητικό του Διευθυντή ότι συμπληρώθηκαν τα έργα συντήρησης του μνημείου ή ότι δε χρειάζεται συντήρηση.

ΜΕΡΟΣ VII ΔΙΑΦΟΡΑ

Απαλλαγή για εκκλησίες, τεμένη, κλπ.

24. Ανεξάρτητα από οποιαδήποτε διάταξη που περιλαμβάνεται στο Νόμο αυτό καμιά εκκλησία, τέμενος ή χώρος που χρησιμοποιείται για θρησκευτικές ιεροτελεστίες, που αποτελεί την ιδιοκτησία θρησκευτικής κοινότητας ή του Τμήματος του Εβκάφ, θα καταχωρίζεται στον Πρώτο Πίνακα ή θα αποκτάται δυνάμει οποιασδήποτε πρόνοιας του Νόμου αυτού.

Καταβολή αποζημίωσης με δόσεις

25. Οποιαδήποτε αποζημίωση που πρέπει να πληρωθεί δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 9 ή 12 του Νόμου αυτού δύναται με εκλογή του Υπουργικού Συμβουλίου να πληρωθεί με ετήσιες δόσεις που δεν υπερβαίνουν τις πέντε, νοουμένου ότι όταν πληρωμή καταβάλλεται με δόσεις τόκος με επιτόκιο έξι τα εκατό ετησίως θα καταβάλλεται επί των οφειλόμενων δόσεων.

Απαγόρευση εμπορίας αρχαιοτήτων

26.-(1) Ουδέν πρόσωπο εμπορεύεται αρχαιοτήτες.

(2) Οποιοδήποτε πρόσωπο παραβαίνει τις διατάξεις του εδαφίου (1) είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα σαράντα πέντε χιλιάδες ευρώ (€45.000).

Εξαγωγή αρχαιοτήτων

27.-(1) Κανένα πρόσωπο δεν θα εξάγει οποιαδήποτε αρχαιότητα από τη Δημοκρατία χωρίς άδεια εξαγωγής που αποκτάται πρώτα από Επιτροπή αποτελούμενη από το Διευθυντή, τον Έφορο Αρχαιολογικών Μουσείων και Επισκοπήσεων και τον Έφορο Μνημείων.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (3) η προβλεπόμενη από το εδάφιο (1) άδεια μπορεί να χορηγηθεί μόνο για την εξαγωγή αρχαιότητας με σκοπό-

(α) την προσωρινή έκθεση της σε μουσείο ή ίδρυμα ή άλλη έκθεση

(β) τον μακροπρόθεσμο δανεισμό της για έκθεση σε μουσείο ή πανεπιστήμιο ή άλλο ίδρυμα

(γ) τη μελέτη και επιστημονική ανάλυση ανασκαφικού υλικού, κεραμικών οστράκων και δειγμάτων διάφορων ευρημάτων·

(δ) τη δωρεά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σε αρχηγούς κρατών ή στους επί κεφαλής διεθνών οργανισμών ή σε άλλες προσωπικότητες.

(3) Δεν επιτρέπεται η χορήγηση άδειας για εξαγωγή ιδιωτικής συλλογής.

(4) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο θα εξάγει ή αποπειράται να εξάγει ή το οποίο θα βοηθήσει, συμβουλεύσει ή εξωθήσει οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο να εξάξει ή αποπειραθεί να εξάξει οποιαδήποτε αρχαιότητα χωρίς τέτοια άδεια είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα πέντε (5) χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα σαράντα πέντε χιλιάδες ευρώ (€45.000) ή σε αμφότερες τις ποινές αυτές και οποιαδήποτε αρχαιότητα ιδιοκτησίας τέτοιου προσώπου αναφορικά με την οποία ποινικό αδίκημα έχει διαπραχθεί δύναται να δημευθεί με διάταγμα του Δικαστηρίου που εκδικάζει την υπόθεση.

Εξουσία στο Διευθυντή να απαγορεύει εξαγωγή αρχαιοτήτων

28. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 27 Επιτροπή δύναται να απαγορεύσει την εξαγωγή οποιασδήποτε αρχαιότητας τη διατήρηση της οποίας αυτή θεωρεί επιθυμητή στη Δημοκρατία για το δημόσιο συμφέρον:

Νοείται ότι αυτή δεν θα απαγορεύει την εξαγωγή-

(α) οποιασδήποτε αρχαιότητας που εισάχθηκε στη Δημοκρατία επί της οποίας αποδείχθηκε προς ικανοποίηση της ότι έχει πληρωθεί εισαγωγικός δασμός εκτός

αν αποδειχθεί ότι η αρχική άδεια εξαγωγής εξασφαλίστηκε με ψευδείς παραστάσεις ή δόλο ή απόκρυψη ουσιώδους γεγονότος

(β) οποιασδήποτε αρχαιότητας που χρησιμοποιήθηκε ή αφιερώθηκε για θρησκευτικό σκοπό η οποία αποδεικνύεται προς ικανοποίηση της ότι εξάχθηκε από θρησκευτικό ή εκκλησιαστικό σώμα για θρησκευτικό ή εκκλησιαστικό σκοπό.

Πώληση, κλπ., αρχαιοτήτων που δεν χρειάζονται για Μουσεία

29. Η αναφερόμενη στο άρθρο 27 Επιτροπή δύναται, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, να διαθέτει με πώληση, ανταλλαγή ή διαφορετικά οποιαδήποτε αρχαιότητα ιδιοκτησίας της Κυβέρνησης η οποία δεν απαιτείται για το Κυπριακό Μουσείο ή οποιοδήποτε Επαρχιακό Μουσείο ή Τοπικό Μουσείο.

Δανεισμός αρχαιοτήτων σε μουσεία, κλπ., εκτός της Δημοκρατίας

30. Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να δανείζει αρχαιότητες που ανήκουν στην Κυβέρνηση, στα κυβερνώντα σώματα των μουσείων ή οργανισμών εκτός της Δημοκρατίας:

Νοείται ότι το μέρος προς το οποίο έγινε το δάνειο με δικά του έξοδα θα κάνει επαρκή πρόνοια για τη διατήρηση, ασφάλεια και επιστροφή τέτοιων αρχαιοτήτων.

Διορισμός ειδικών, κλπ.

31.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να διορίσει Διευθυντή και τέτοιους ειδικούς, υπαλλήλους, αντιπροσώπους και άλλα πρόσωπα όπως δυνατόν να είναι απαραίτητο για την κατάλληλη εφαρμογή των σκοπών του Νόμου αυτού.

(2) Ο Διευθυντής δύναται να εκχωρήσει την άσκηση οποιασδήποτε εξουσίας που περιέρχεται σε αυτόν δυνάμει του Νόμου αυτού σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο.

Επιθεώρηση αρχαιοτήτων από Διευθυντή

32.-(1) Κάθε πρόσωπο το οποίο κατέχει αρχαιότητα, κατά παράκληση του Διευθυντή, θα επιτρέπεται σε όλους τους εύλογους χρόνους, ώστε αυτή να επιθεωρηθεί και μελετηθεί από το Διευθυντή στον τόπο όπου τέτοια αρχαιότητα

φυλάσσεται ή τοποθετείται και θα δώσει σε αυτόν όλες τις εύλογες διευκολύνσεις για να κάνει σχεδιαγράμματα, φωτογραφίες ή αναπαραστάσεις αυτής με το να κάνει εκμαγεία ή με οποιαδήποτε άλλα μέσα:

Νοείται ότι κανένα σχεδιάγραμμα, φωτογραφία ή αναπαράσταση δεν θα πωλείται χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου που κατέχει τέτοια αρχαιότητα.

(2) Ο παραβάτης του εδαφίου (1) είναι ένοχος αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τον ενάμισι χρόνο (1,5) ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα δεκατρείς χιλιάδες πεντακόσια ευρώ (€13.500) ή σε αμφότερες τις ποινές αυτές.

Κατάλογος αρχαιοτήτων να παρέχεται στο Διευθυντή

33.-(1) Κάθε πρόσωπο το οποίο κατέχει αρχαιότητες κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου αυτού εντός περιόδου έξι μηνών από της 1ης Ιουλίου 1973, θα εφοδιάζει το Διευθυντή με κατάλογο που περιγράφει τέτοιες αρχαιότητες.

(2) Παρά το ότι αρχαιότητα που αναφέρεται σε κατάλογο που υποβλήθηκε στο Διευθυντή δυνάμει των διατάξεων του Νόμου αυτού δεν περιλαμβάνεται σε κατάλογο που υποβλήθηκε προηγουμένως είτε δυνάμει των διατάξεων των Νόμων που καταργήθηκαν με το Νόμο αυτό είτε δυνάμει διατάξεων του Νόμου αυτού που καταργήθηκαν και αντικαταστάθηκαν με νέες διατάξεις ή λήφθηκαν ή αποκτήθηκαν κατά παράβαση οποιωνδήποτε διατάξεων που αναφέρθηκαν πιο πάνω η Δημοκρατία καμιά απαίτηση επί της τέτοιας αρχαιότητας θα έχει και ουδεμία ποινική δίωξη ή διαδικασία σε σχέση προς την αρχαιότητα αυτή θα προχωρήσει κατά οποιουδήποτε προσώπου ή γενικού ή ειδικού του διαδόχου που κατέχει την αρχαιότητα αυτή:

Νοείται ότι ο Υπουργός έχει εξουσία όπως, όταν μετά από γνωμάτευση του Διευθυντή κρίνει ότι αρχαιότητα που περιλήφθηκε σε οποιοδήποτε τέτοιο κατάλογο που υποβλήθηκε δυνάμει οποιουδήποτε σε ισχύ νόμου είναι απολύτως αναγκαία για τους σκοπούς του Κυπριακού Μουσείου, διατάσσει, τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (5), την παράδοση αυτής στο εν λόγω Μουσείο και ο κάτοχος αυτής υποχρεούται να παραδώσει αυτή σύμφωνα με το διάταγμα:

Νοείται περαιτέρω ότι σε περίπτωση έργου εκκλησιαστικής ή λαϊκής τέχνης κανένα τέτοιο διάταγμα δεν θα εκδίδεται εκτός αν το έργο είναι μεγάλης αρχαιολογικής ή καλλιτεχνικής ή ιστορικής σημασίας.

Κάθε ένας ο οποίος παραλείπει να συμμορφωθεί προς οποιοδήποτε διάταγμα το οποίο εκδόθηκε δυνάμει του εδαφίου αυτού είναι ένοχος αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια ή σε χρηματική

ποινή που δεν υπερβαίνει τα τριάντα χιλιάδες ευρώ (€30.000) ή σε αμφότερες τις ποινές αυτές.

(3) Μετά την πάροδο της χρονικής περιόδου των έξι μηνών όπως αναφέρθηκε πιο πάνω οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο έχει στην κατοχή του οποιαδήποτε αρχαιότητα η οποία δεν έχει περιληφθεί σε οποιοδήποτε κατάλογο που παρασχέθηκε δυνάμει του άρθρου αυτού, εκτός αν αυτό ικανοποιήσει το Δικαστήριο ότι έχει αποκτήσει αυτή νόμιμα δυνάμει των όρων του Νόμου αυτού, είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (€15.000) και οποιαδήποτε αρχαιότητα αναφορικά με την οποία έχει διαπραχτεί το ποινικό αδίκημα θα δημεύεται.

(4) Οποιοδήποτε πρόσωπο το οποίο διαθέτει και κάθε πρόσωπο στο οποίο διατίθεται οποιαδήποτε αρχαιότητα που περιλαμβάνεται σε κατάλογο που παρασχέθηκε από αυτό δυνάμει των διατάξεων του άρθρου αυτού εντός δεκατεσσάρων ημερών θα γνωστοποιήσει στο Διευθυντή την τέτοια διάθεση. Η γνωστοποίηση θα περιλαμβάνει περιγραφή της αρχαιότητας και το όνομα και διεύθυνση του προσώπου προς το οποίο αυτή έχει διατεθεί.

Κάθε ένας ο οποίος παραλείπει να συμμορφωθεί προς οποιαδήποτε από τις διατάξεις του εδαφίου αυτού ή παραβαίνει αυτές, ή όποιος εν γνώσει του ψευδώς περιγράφει οποιαδήποτε αρχαιότητα σε οποιαδήποτε γνωστοποίηση, είναι ένοχος αδικήματος και υπόκειται σε φυλάκιση για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα τριάντα χιλιάδες ευρώ (€30.000) ή σε αμφότερες τις ποινές της φυλάκισης και της χρηματικής.

(5) Όταν κρίνεται ότι ορισμένη αρχαιότητα, που κατέχεται νόμιμα είναι απαραίτητη για τους σκοπούς του Κυπριακού Μουσείου τότε ο Υπουργός έχει διακριτική εξουσία ή να εκδώσει διάταγμα παράδοσης της αρχαιότητας για τους σκοπούς αυτούς, ή να επιτρέψει σε αυτόν να εξακολουθήσει να έχει τη φύλαξη αυτής με τον όρο ότι δεν θα αποξενωθεί από αυτή και με τέτοιους άλλους όρους τους οποίους ο Υπουργός δύναται να ορίσει, νοουμένου ότι ο Υπουργός θα έχει δικαίωμα ελέγχου και επίβλεψης της αρχαιότητας.

Σε περίπτωση κατά την οποία ήθελε διαταχθεί από τον Υπουργό η παράδοση της τέτοιας αρχαιότητας τότε αν αυτή αποκτήθηκε πριν από τη 10η Σεπτεμβρίου 1964 καταβάλλεται στον κάτοχο αυτής εύλογη και δίκαια αποζημίωση, αν δε μετά από τη 10η Σεπτεμβρίου 1964 δύναται να καταβληθεί στον κάτοχο αυτής εύλογο ποσό ως φιλοδώρημα για τη μέχρι τότε διαφύλαξη και διατήρηση της αρχαιότητας από αυτόν.

(6) Ο Διευθυντής εκδίδει στον κάτοχο νόμιμα κατεχόμενης αρχαιότητας, άδεια εφάπαξ, σύμφωνα με τον καθορισμένο τύπο και αφού καταβληθούν τα καθορισμένα δικαιώματα.

Απαλλαγή από ποινική ευθύνη

33Α.-(1) Πρόσωπο το οποίο κατέχει αρχαιότητα που δεν περιλαμβάνεται σε κατάλογο που υποβλήθηκε στο Διευθυντή δυνάμει του άρθρου 33, δεν υπέχει ποινική ευθύνη αν εντός έξι μηνών από της έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου δηλώσει την κατεχόμενη αρχαιότητα στο Διευθυντή.

(2) Σε περίπτωση που δηλώνεται στο Διευθυντή με βάση το παρόν άρθρο αρχαιότητα, ο Υπουργός μπορεί, αν κρίνει ο Διευθυντής ότι η αρχαιότητα είναι απαραίτητη για τους σκοπούς του Κυπριακού Μουσείου-

(α) Να εκδώσει διάταγμα παράδοσης της αρχαιότητας για τους σκοπούς αυτούς

(β) να επιτρέψει στον κάτοχο της να εξακολουθήσει να έχει τη φύλαξη της υπό τους όρους που θα επιβάλλει ο Υπουργός.

(3) Σε περίπτωση που διατάσσεται από τον Υπουργό η παράδοση της αρχαιότητας κατόπιν έκθεσης του Διευθυντή του Τμήματος Αρχαιοτήτων θα καταβάλλεται στον κάτοχο της εύλογο ποσό ως αμοιβή για την μέχρι την παράδοση της φύλαξη και διατήρηση της.

Διάθεση κατασχέσεων

34. Όλες οι κατασχέσεις δυνάμει του Νόμου αυτού θα παραδίδονται στο Διευθυντή ο οποίος δύναται να χρησιμοποιήσει αυτές για οποιοδήποτε από τους σκοπούς του Νόμου αυτού ή για οποιοδήποτε άλλο σκοπό χάρη των συμφερόντων της αρχαιολογίας.

Επέκταση καθ' ύλη αρμοδιότητας επαρχιακού δικαστηρίου

34Α. Παρά τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου Νόμου το αρμόδιο επαρχιακό δικαστήριο έχει εξουσία να εκδικάζει οποιοδήποτε αδίκημα το οποίο διαπράχθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου αυτού.

Έκδοση Κανονισμών για τη ρύθμιση της διάθεσης στην αγορά των αδειών κατοχής και χρήσης ανιχνευτών μετάλλων ή και οργάνων και άλλων συναφών θεμάτων

34Β. Η διάθεση στην αγορά ανιχνευτών ή οργάνων, η άδεια κατοχής και χρήσης τους από το Τμήμα Αρχαιοτήτων και οτιδήποτε άλλο συναφές θέμα σχετικό με

την ανεύρεση αρχαιοτήτων με τη χρήση ανιχνευτών ή άλλων οργάνων ρυθμίζονται με Κανονισμούς που εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο και δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Κανονισμοί

35. Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας για όλους ή οποιουσδήποτε από τους ακόλουθους σκοπούς, δηλαδή-

(α) που ρυθμίζουν την έκδοση των αδειών που προβλέπονται στον παρόντα Νόμο·

(β) που καθορίζουν τους όρους οι οποίοι δυνατόν να επιβληθούν σε άδεια που εκδίδεται ή χορηγείται δυνάμει του παρόντος Νόμου ως και τα τέλη ή δικαιώματα για την έκδοση ή χορήγηση άδειας·

(γ) που καθορίζουν τον τύπο και τη διάρκεια της ισχύος των αδειών που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου·

(δ) που καθορίζουν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις των κατόχων αδειών που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου·

(ε) που ρυθμίζουν την έκδοση άδειας για τη χρήση αρχαίων μνημείων και μουσείων για δημόσιες παραστάσεις, πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκθέσεις και τελετές, και την επιβολή τέλους ή δικαιώματος για τη χρήση αυτή·

(στ) που ρυθμίζουν τη λήψη, κατασκευή ή εμπορία φωτογραφιών, ταινιών, αντιγράφων, εκμαγείων ή μικρογραφιών αρχαίων μνημείων και αρχαιοτήτων και που καθορίζουν τα τέλη ή δικαιώματα που θα καταβάλλονται για τη λήψη, κατασκευή ή εμπορία·

(ζ) που προνοούν για ποινικά αδικήματα και για επιβολή χρηματικής ποινής που δεν υπερβαίνει τα δεκαπέντε χιλιάδες ευρώ (€15.000) ή ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τους εννιά (9) μήνες ή και στις δύο αυτές ποινές αναφορικά με τη διάπραξη τους·

(η) που καθορίζουν τους όρους που πρέπει να περιλαμβάνονται σε άδεια ανασκαφής επιπρόσθετα με εκείνους που καθορίζονται στο άρθρο 16 του Νόμου αυτού·

(θ) που ρυθμίζουν τις ημέρες και ώρες βάσει των οποίων το Κυπριακό Μουσείο ή οποιοδήποτε Επαρχιακό Μουσείο ή Τοπικό Μουσείο ή οποιοδήποτε αρχαίο μνημείο που καθορίζεται στον Πρώτο Πίνακα θα είναι ανοικτό στο κοινό και που

καθορίζουν κατά πόσο η είσοδος θα είναι απαλλαγμένη τέλους ή για την καταβολή τέλους και ορίζοντας τέτοιο τέλος (αν υπάρχει).

(ι) που εγκαθιδρύουν ταμείο (το οποίο να καλείται "Το Ταμείο Αρχαιοτήτων") στο οποίο τα χρήματα τα οποία ήταν στην πίστη του Κυπριακού Ταμείου Αρχαιοτήτων που ιδρύθη δυνάμει των περί Αρχαιοτήτων Νόμων, 1905 έως 1928 και όλες οι κληροδοσίες, δωρεές και συνδρομές θα καταβάλλονται και που καθορίζουν τους σκοπούς για τους οποίους και τον τρόπο κατά τον οποίο τα χρήματα σε τέτοιο Ταμείο δύναται να ξοδευτούν.

(ια) γενικά για την καλύτερη εφαρμογή των προνοιών του Νόμου αυτού.

(ιβ) που ρυθμίζουν θέματα ενάλιων αρχαιοτήτων.

Επιφύλαξη αδειών

36. Καμιά διάταξη στο Νόμο αυτό δεν θα επηρεάζει την εγκυρότητα οποιασδήποτε άδειας ανασκαφής που παραχωρήθηκε δυνάμει των διατάξεων των Νόμων που καταργήθηκαν διά του παρόντος και κάθε τέτοια άδεια τηρουμένων των διατάξεων του Νόμου δυνάμει του οποίου αυτή εκδόθηκε, θα είναι έγκυρη και αποτελεσματική για τη χρονική περίοδο αυτής που δεν έληξε ωσάν ο Νόμος αυτός να μην είχε θεσπιστεί.

Απαγόρευση εμπορικής εκμετάλλευσης οπτικού αρχαιολογικού υλικού ή αντικειμένου

37.-(1) Κανένα πρόσωπο δεν θα προβαίνει σε εμπορική εκμετάλλευση ή άλλη χρήση φωτογραφιών, κινηματογραφικού υλικού, άλλου οπτικού υλικού ή αντικειμένου που έχει παραχθεί με οποιοδήποτε τεχνικό μέσο και που εικονίζει αρχαιότητες, αρχαία μνημεία ή αρχαιολογικούς χώρους, όπως αυτά ορίζονται στον παρόντα Νόμο, παρά μόνο με την έγγραφη άδεια του Διευθυντή.

(2) Οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί κατά παράβαση των διατάξεων του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000) ή και στις δύο ποινές.

Σημείωση 11

Παρατηρήσεις Υπηρεσίας Αναθεωρήσεως και Ενοποιήσεως της Κυπριακής Νομοθεσίας

1. Ο βασικός νόμος τέθηκε σε ισχύ την 31η Δεκεμβρίου, 1935.
2. Ο Πρώτος Πίνακας (άρθρα 2 και 7 του βασικού νόμου) και ο Δεύτερος Πίνακας (άρθρα 2 και 8 του βασικού νόμου) δε μεταφράστηκαν στα Ελληνικά διότι η μετάφραση τους ήταν εξ αντικειμένου αδύνατη.
3. Οι περί Αρχαιοτήτων Νόμοι, 1905 έως 1928 καταργήθηκαν από το βασικό νόμο. (Δες σημείωση στο άρθρο 36 του βασικού νόμου στα Αγγλικά).

[Cylaw.org](#): Από το ΚΙΝΟΠ/CyLii και τη [ByteCrafts](#) για τον [Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο](#)